

САБОРНИК

БИЛТЕН БЕОГРАДСКЕ САБОРНЕ ЦРКВЕ
СВЕТОГ АРХАНГЕЛА МИХАИЛА

НЕДЕЉА, 16. СЕПТЕМБАР 2018, ГОДИНА 20, БР. 1

Академик Владета Јеротић: БОЖИЈА ТВРЂАВА

Неосвојива је Божија тврђава за човека. Већ је велика милост Божија када човек, вечни путник на земљи, стигне до Божије тврђаве. Доспети у подножје Божије тврђаве, значи прозрети пролазност земаљских тврђава и замкова (идеолошких и оних у којима се удобно живи), препознати привременост путева који сви заврше лавиринтом, док се не открије Пут који је Истина и Живот. ... Бог је Онај у нама који нам једини може показати Пут до Његове тврђаве. Морам, значи, најпре поверовати, па поћи путем и сазревати до циља. А када нас Бог доведе до Своје тврђаве, морамо снажно куцати на Врата тврђаве да би нам се отворила. Некад ово упорно човеково куцање не траје дуго, некад оно траје целог живота. Ово сви монаси добро знају. Већ уморни, мада никад безнадежни, одједном видимо, чујемо, осетимо - Врата су одшкринута. Не треба се онда уплашити од Чуvara Прага, Анђела са пламеним мачем у руци ... Треба ући у тврђаву, али с новим рухом и новим меховима за ново вино. Само тако опремљенима ваља нам ући. А онда?

Тек што смо стекли храброст да уђемо, не стигавши ни да осмотримо непрегледну унутрашњост Божије тврђаве, а већ смо се поново нашли испред тврђаве, пред наново затвореним Вратима. Да ли нас је то неко избацио, да ли смо ми то сами, забезекнути светлошћу у тврђави, устукнули? После неочекиване и неслућене радости која нас је обузела, док смо, који трен - где је време које тај трен мери? - непомични у простору - који је тај простор који нас може целе примити? - стајали или лебдели или сањали, сналази нас неописива туга Одисеја прогнанника. Земаљске туге и жалости пролазне су јер долазе после неке наше неостварене земаљске жеље, или губитка остварене, пошто обично замишљамо да је остварено трајно наше - жена или муж, пријатељ, нека идеја или слобода, па и банално, само новац. Туга за нашом стварном Кућом, Божијом тврђавом, била је и остала једино доступна мистичарима који су били једном гости у Божијој тврђави. ...

Нико није остављен од Бога, само је човек тај који Бога оставља. Када се путник - мистичар - Божији човек, опет нашао испред Божије тврђаве, пошто је једном био у њој обасјан непролазном Светлошћу, он је научио нешто драгоцено: Бог није заслужен нашим врлим животом и - Бог се не може имати. Бог је неосвојива Тврђава, која се осваја сваког дана. Можемо да стекнемо

диплому и да је онда доживотно држимо у фиоци, можемо да саградимо кућу и да је сачувамо до краја свог живота ако не буде ратова, земљотреса и поплава. Али нас већ наша жена или муж, наше дете, наша осећања за пријатеља, за отаџбину, за правду, уче, ако смо наклоњени учењу, да они нису наша својина, да их можемо на безброј неочекиваних начина, привремено или заувек, да изгубимо. Сви нам они и нехотично помажу да схватимо оно што је најважније - Бога не можемо поседовати, са Њиме можемо само бити. Онолико дуго колико Бог то хоће!

Освајање Божије тврђаве није Сизифов посао. Ако је Сизиф уопште знао зашто носи тежак камен на врх брда, он га је носио да би нешто камено, трајно саградио, нека би то био и храм Богу. И мистичар, додуше, иде у храм, да би другима показао где ће да нађу заклон од невремена живота. Али мистичар зна да је храм Духа Светог у њему, и то свуда и увек. Чујем изнова снажно куцање оног истог Божијег путника који је једном завирио у Божију тврђаву. Можда он куца на истом месту, а можда на неком другом, већ и споља несагледиве Божије тврђаве. Куца и чека. Нема више неспокоја у Божијег путника пред тврђавом. Онај трен обасјања, док је боравио у тврђави, научио га је заувек да Зло може победити једино стрпљењем. Треба остарити, да би се ово схватило, или тачније, треба открити вечну младост Духа Светог...

Из књиге "Само дела љубави остају"

Др Владета Јеротић беше позван. Он је данас и за времена сва, писац, приповедач, наук који живи, сведок и човек Божији...
Проф. др Мила Алечковић

ПИТАЊА И ОДГОВОРИ: Да ли човек наставља да се развија и узраста и после смрти?

Такав крај баш треба да доживимо сви, да нема ни у љубави стајања, у највећој могућој љубави. Пошто је апсолутна љубав Божија и несхватљива за човека,

Владета Јеротић је био један од ретких интелектуалаца, ако не и једини, који, у безбожно време после рата, није крио своју веру, када је она била исмевана и каменована. Поживео је дуго, па нам се чинило да ће живети вечно. А, можда и хоће...

Академик Матија Бећковић

онда је непрекидно узрастање и с оне стране. Већ смо рекли, постоје хијерархије и с оне стране, узрастање непрестано. Никад статика, атом не мирује, ћелија не мирује у нама, галаксије не мирују. ШТО БИ МИРОВАЛА ЉУБАВ У НАМА? Али, прво треба да кренемо од те клице коју добијамо, да је развијамо овде да би се даље наставило развијање...

Др Владета Јеротић

ЉУДИ ГОВОРЕ О... УСПОМЕНАМА НА САБОРНУ ЦРКВУ

Ово издање *Саборника* посветили смо, најскромније, успомени и љубави на новоупокојеног слугу Божијег, др Владету Јеротића. Академик Владета Јеротић је, у својим списима, сведочио о томе да је, као дечак, живео у Задарској улици, крај Саборне цркве, а прва два разреда је заршио у ОШ *Краљ Петар Први*. “И данас највише волим тај крај Београда око Саборне цркве, Косанчићевог венца, Калемегдана...”, говорио је. Сведочио је о томе како је упењено кандило вере у њему, после читања књиге Светог аве Јустина о Достојевском, када је осетио “како је нешто почело да веје” по њему, тј. осенила га је благодат Божија, те је осетио потребу да, истог тренутка, одјури у Саборну цркву (у то време је становао у Кондиној улици). “Ја нисам никакве друге симптоме показивао ни у кући ни ван куће, јео сам нормално и даље учио школу, али тад, у том тренутку, ја сам заиста био у неком усхићењу великом и имао сам неодољиву потребу да одлетим. Трчао сам до Саборне цркве. Било је вечерње, то ми је исто значило много. Ту сам негде пао на колена. Шта све није било...! И то је значило нешто. Нешто се одиграло са мном. ... И, ето, то је било довољно да питање смисла више нисам ни постављао. ... Није ме више мучио смисао мог живота. Он је добио једном заувек смисао са тим догађајем...”

У Саборној цркви, др Јеротић је први пут срео и свог духовника, Светог Јустина Ђелијског: “Марта месеца 1943. године, припремала се, некако нарочито свечано и молитвено, Српска црква, у току Васкршњег поста, за дочек највећег православног, хришћанског празника - Христовог Васкрсења. Одлазио сам често у Саборну цркву, не само на недељне литургије, већ и на вечерње службе и бдења, нарочито радо у ову цркву, ваљда и зато што сам се у једној малој улици (Задарској), непуних 200 метара удањеној, родио и у њој провео првих 10-ак година живота. Управо једне недеље, била је то Недеља Православља, 14. марта 1943. године, за проповедаоцином у цркви појавио се отац Јустин (Поповић) и почео беседу. Не знам колико је трајала његова проповед јер сам био потпуно изгубио осећање времена. Нетремице сам, из препуне Саборне цркве, гледао у оца Јустина, упијао његове речи и трудио се да их све запамтим и да их одмах, кад дођем кући, запишем. Мислим да, од силног узбуђења, нисам много запамтио, а ево шта сам стварно записао... /В. Јеротић је тада имао непуних 19 година, а записао је део чувене проповеди Светог Јустина Ђелијског /

Врата вере су ми одшкринута. Иза њих већ назирем Божански лик Христа и Његов благи дах... Зато је било довољно само искрено проживљавање своје немоћи. Немоћ мора бити потпуна да би избављење било такво...

Др Владета Јеротић

У НЕДЕЉИ 16. ПО ДУХОВИМА ПРОСЛАВЉАМО:

- 16.(03) Св. свештеночученик Антим; Св. Јоаникије, Први Патријарх српски
- 17.(04) Св. свештмуч. Вавила; пророк Мојсеј Боговидац; Св. Петар Дабробосански
- 18.(05) Свети пророк Захарије и праведна Јелисавета
- 19.(06) Чудо Светог архангела Михаила; Свети мученик Евдоксије
- 20.(07) Свети мученик Созонт (Претпразништво Рођења Пресв. Богородице)
- 21.(08) *Рођење Пресвете Богородице - Мала Госпојина*
- 22.(09) Свети праведни Јоаким и Ана

Имамо *Химну љубави* апостола Павла, која је непревазиђена. ... Нема веће, узвишеније химне од *Химне љубави* апостола Павла. То вреди свако вече читати себи. (*Шта вас је ту највише дирнуло?*) То да ништа не помаже, ни кад стекнемо огромна знања, језике говоримо, стекли смо огромна знања, па смо неки велики научници, уметници. Па, онда, дар пророштва, зависи како смо га стекли... Све то ишчезава, а остаје само љубав као најузвишенија, с којом ћемо тек да се лицем у лице нађемо када нас више овде не буде, али прво треба овде припремити ту љубав. Треба понављати то свако вече и самом себи читати, чак и гласно читати, није лоше. А онда муж жени и жена мужу да чита, зависи у каквом су односу, *Химну љубави*. Јаков Беме, велики протестантски мистичар, каже да треба непрекидно понављати да је Бог љубав и да је то веће и јаче од сваког нашег греха. Људи носе грехе, и што су јачи и тежи греси, то је мање у њима вере да може да се оправда, покаје и опрости. То је страшно. Човек кад не опрости себи, не вреди му онда ни исповедање - оде да се исповеди, а није себи опростио грех. Не може да замисли да му неко може опростити, ни исповедник, али ни Бог. И ту је сад *Химна љубави*, кад понављаш стално да је љубав јача од свега, онда је јача и од наших грехова. Због тога је то вредно.

Др В. Јеротић

Драга браћо и сестре, овим бројем започињемо нови, 20. годишњи циклус издавања *Саборника*. У припреми је и годишњак свих бројева из 19. године.

У уторак, 18. септембра, у наставку вечерње, која почиње у 17:00,
у Саборној цркви ће се служити
СВЕТА ТАЈНА ЈЕЛЕОСВЕЋЕЊА.

У среду, 19. септембра,
на празник ЧУДА СВЕТОГ АРХАНГЕЛА МИХАИЛА у Хони,
Света Литургија ће се служити са почетком у 8:00.

У петак, на Малу Госпојину, Света Литургија почиње у 9:00.

Главни и одговорни уредник: протојереј-ставрофор Петар Лукић. Уредник издања: Ивана Радовановић. Тел. храма: 011/2636-684. Факс: 011/2636-566.
www.saborna-crkva.com. sabornik@saborna-crkva.com. Тираж: 1000 примерака.